A. D. 1893

CURRENDA XV.

Sacerdos Archidioeceseos Leopolitanae r. l. STANISLAUS STOJAŁOWSKI

removetur in Dioecesi Tarnoviensi a celebratione SS. Missae et a quacunque functione Sacerdotali.

Sacerdos Archidioeceseos Leopolitanae r. l. *Stanislaus Stojałowski*, foliis popularibus, et signanter sic dicto Syllabo, latina et vernacula lingua in suo folio periodico „Dzwon“ promulgato, animos V. V. Cleri nostri indignatione replevit, atque ad protestationes in ephemeridibus hujus provinciae promulgandas permovit.

Sacerdos iste vindictae et ambitionis aestu agitatus, minime in se reversus, erroneas opiniones suas in dicto Syllabo publicatas, utpote auctoritati Episcopali derogantes, Ordinemque ecclesiasticum subvertentes non retractavit, immo in sua obcoecatione perseverando a Nobis per litteras, et personaliter postulare ausus est, quatenus V. V. Clero nostro protestationes istas promulgare interdicamus. Accepta resolutione, Nos nec posse, nec velle insinuationi hujusmodi satisfacere, *se asseclas suos plebejos ad contraprotestationes Clero infensas provocaturum esse comminatus est.*

Reflectendo ad communia vota et judicia VV. Cleri nostri de saepefati Sacerdotis agendi ratione pro pace christiana in Nostra dioecesi minime proficua immo perniciosa, consultum ducimus hisce significare, litteras Nostras in Currenda *Nro 19 & 20 ex anno 1890, quibus R. Stanislaus Stojałowski in hac dioecesi Nostra a Sacris suspensus est declaratus, in pristino vigore persistere. Nullus itaque rector ecclesiae tum saecularis, tum regularis sacerdotem istum ad Altare, ss. functiones, nec ad verbi divini praedicationem admittere audeat.*

Joannes Audo, PSEUDOEPISCOPUS

Obtinuimus ab Illmo ac Rmo Ordinariatu Metropolitano r. l. Leopol. sequentem Notam: Excellentissimus Dominus Nuntius Apostolicus litteris de die 29 Septembr 1893. No 228 notificavit mihi—peragrare regiones Europae quemdam ***Joannem Audo***, Chorepiscopum Chaldeorum, qui characterem episcopalem simulat – ejusque insignia praesumit induere, ut facilius pecuniam vel missarum stipendia colligere possit. Comisit ita-

que mihi Nuntius Apostol. ut tam Illssmos ac Rxssms. D. D. Episcopos comprovinciales, aliosque, quos edocere opportunum duxerim desuper certiores reddam — quatenus praefatus Joannes Audo a Sacro peragendo — et ab alio quocunque Sacri ministerii exercitio *omnino prohibeatur, quod pro notitia et directione communicamus.*

† *Severinus* Archiep.

Przypomina się zakaz zawierania małżeństw przez osoby wojskowe bez pozwolenia dotyczących władz.

Wysokie c. k. Namiestnictwo we Lwowie z okazyi konkretnego wypadku uwiadomiło Nas reskryptem z d. 16. sierpnia br. L. 65030, że w Naszej Dyecezyi powtarzają się wypadki zawarcia małżeństw przez osoby wojskowe *bez pozwolenia dotyczących władz państwowych.*

Niniejszem upominamy XX. Proboszczów i ich zastępców, aby w podobnych razach nader oględnie postępowali trzymając się ściśle §. 61. Ustawy wojskowej z d. 11 kwietnia 1889, ogłoszonej w głównych, z praktyką duszpasterską w związku stojących ustępach w Kurr. XXI XXIII. 1890.

Przywiedziony §. 61 stanowi, jak następuje:

„Bez pozwolenia władzy wojskowej nie mogą się żenić:

„a) osoby pozostające *w czynnej służbie* tak przy *wojsku zwyczajnem*, jak przy „*marynarce i obronie krajowej*,“

„b) *rekruci*, co czynnej służby jeszcze nie rozpoczęli przy wojsku, marynarce „i obronie krajowej,“

„c) *stale urlopowani*, do służby czynnej w linii obowiązani,“

„d) *oficerowie przeniesieni* w stan spoczynku, prenotowani do posad lokalnych,

„e) *osoby pomieszczone w domach wojskowych inwalidów*, czy to należą do „wojska czy do marynarki, czy do obrony krajowej.“

Gdyby zaś trudno było ocenić, czy ktoś potrzebuje pozwolenia lub nie, roztropnie postąpią sobie Rządcy parafij domagając się od dotyczących osób, by się wykazały pisemnem poświadczeniem przez dotyczące c. k. Starostwo wystawionem, że ich małżeństwu ustawa wojskowa nie stoi na przeszkodzie.

Statut stowarzyszenia kapłanów

„Associato perseverantiae sacerdotalis“

„Ut sint unum“. Jan 17. 22.

A. Organizacya, cel, patronowie stowarzyszenia.

Stowarzyszenie pozostaje pod protektoratem każdorazowego księcia Arcybiskupa Wiedeńskiego, który temuż wyznacza na prezesa jednego z kapłanów.

Prezes przyjmuje do stowarzyszenia zgłaszających się członków, wciąga w listę ich imiona, kieruje stowarzyszeniem, zastępuje na zewnątrz, słowem załatwia wszelkie tegoż sprawy. Jeżeli stowarzyszenie zostanie zaprowadzone *w innej dyecezyi, miejscowy Biskup nadaje mu osobnego kierownika dyecezyalnego.*

Członkami stowarzyszenia mogą zostać wszyscy kapłani, świeccy i zakonni, byleby usiłowali dążyć do wytkniętego celu jego.

Celem stowarzyszenia jest w ogóle uświęcenie siebie w stanie kapłańskim, oraz wytrwanie — w szczególności zaś gorliwe pielęgnowanie i rozszerzanie nabożeństwa do Boskiego Serca Jezusowego, tego ogniska pełnego świętości i łask, około którego skupia się całe stowarzyszenie. Z tem nabożeństwem łączą członkowie synowską cześć dla niepokalanie poczętej Bogarodzicy Dziewicy, tej wszechwładnej pośredniczki u Boskiego Serca; tudzież czczą w szczególniejszy sposób św. Józefa, św. Jana Ewangelistę, św. Franciszka Salezego i św. Jana Nepomucena jako patronów stowarzyszenia; z pośród zaś świętych Aniołów otaczają podobną czcią swoich stróżów Aniołów, tudzież opiekuńczych Aniołów gmin chrześciańskich i dyecezyi.

B. Wewnętrzne zjednoczenie członków.

Do tego zmierza się przez pobożne ćwiczenia, z których jedne stanowią szczególniejsze obowiązki członków, drugie zaś podpadają pod ogólne przepisy życia kapłańskiego.

I. Obowiązki członków.

1. Gorliwe pielęgnowanie i rozszerzanie nabożeństwa do najświętszego Serca Jezusowego.

2. Odmawianie codziennie modlitwy składającej się z jednego: *Ojcze nasz* i *Zdrowaś* z wezwaniem: *„Jesu mitis et humilis corde, fac cor meum secundum cor tuum"*. Pius IX. nadał odpust 300 dni tej modlitwie.

3. Przystępowanie do Sakramentu Pokuty, jeżeli nie w każdym tygodniu, to co drugi tydzień, a co najmniej raz w miesiącu.

4. Odprawianie rekolekcyj, wspólnie z innymi lub osobno, przynajmniej co trzeci rok (w dyecezyi Tarnowskiej co drugi).

5. Ofiarowanie w ciągu roku jednej mszy świętej za żyjących członków stowarzyszenia, drugiej za zmarłych; gdyby to zaś okazało się niemożebnem, należy za żyjących odmówić Różaniec (5 tajemnic), za zmarłych zaś *Officium defunctorum* (jeden *Nocturn i Laudes*). Nakoniec każdy członek, otrzymawszy wiadomość o śmierci jednego z członków Stowarzyszenia, ofiaruje za jego duszę, w dniu dowolnie przez siebie wybranym, wszystkie swoje dobre uczynki i odpusty Boskiemu Sercu Jezusa.

(Żaden z wymienionych punktów nie obowiązuje pod grzechem).

II. Przepisy życia kapłańskiego.

1. Odmawianie *brewiarza* należy do najpierwszych obowiązków, ale też i do najcenniejszych skarbów kapłana. Bez wątpienia będą go członkowie Stowarzyszenia odmawiali z całą gorliwością, i aby to odmawianie wyszło na tem większy pożytek, będą je łączyli każdego dnia z pobożnemi intencyami całego stowarzyszenia.

Przeświadczeni o koniecznej potrzebie, i o potężnym wpływie modlitwy, będą się członkowie stowarzyszenia gorąco modlili za siebie i za wszystkich, którzy ich pieczy duchownej zostali powierzeni teraz lub dawniej, będą wzywali z niezachwianą ufnością przyczyny Najświętszej Panny, a mianowicie będą odmawiali różaniec, kiedy i o ile tylko będą mogli. Tu należy zaznaczyć, że modlitwa nabiera wielkiej mocy, jeżeli w tej samej intencyi, w jakiej prośby nasze zanosimy, ofiarujemy Boskiemu Sercu Jezusa uciążliwości naszego świętego powołania, różne dolegliwości życia i drobne umartwienia.

2. Medytacya jest pochodnią dla ducha, ukrytą manną dla serca, rosą błogosławieństwa dla życia i działania kapłańskiego. Stowarzyszeni zatem, według możności codziennie się jej poświęcą, gdyby zaś kiedy tego spełnić nie mogli, wynagrodzą to przez częste w ciągu dnia akty strzeliste.

3. Akty strzeliste podtrzymują zbawienny stosunek duszy z Panem Bogiem i osobliwie przystoją kapłanowi, który w swojej godności tak jest zbliżonym do Boga, i musi w swojem życiu i działaniu często uciekać się do boskiej pomocy. Ze względu na cel stowarzyszenia nadają się osobliwie następujące krótkie modlitewki z odpustami: „*Niech będzie poznane, błogosławione, a miłowane, uczczone i uwielbione zawsze i wszędzie Boskie Serce Jezusa i najczystsze serce Maryi. Amen.*“ (Odpust 60 dni, raz na dzień, od Piusa VII) „*Cor Jesu, suscipe et posside tota corda nostra. Immaculata Maria Virgo, fac, ut in ss. Corde Jesu corda nostra sint unita*“ (Odpust 100 dni, raz na dzień, dla członków Stowarzyszenia od Leona XIII.)

4. Jak my w modlitwie przemawiamy do Boga, tak Bóg do nas przemawia przez *czytanie pobożne*. Dzieje się to osobliwie przez Pismo święte, które w sam raz dla kapłana jest przeznaczone, dlatego kapłani należący do Stowarzyszenia będą je czytali z zamiłowaniem. Z innych dzieł ascetycznych polecamy osobliwie żywoty Świętych i pobożnych kapłanów.

5. Nietylko ascetyczna lektura, ale i zajmowanie się *teologicznemi naukami*, przyczynia się dzielnie do krzepienia ducha kapłańskiego i uszlachetnia serca; nadto jest ono nieodzownem do zawodowej działalności kapłana. Zatem członkowie stowarzyszenia nie zaniedbają dalszego kształcenia się w Teologii, używając do tego dzieł i pism odpowiednich.

6. Kapłan który ma to szczęście i ten zaszczyt, iż codziennie na rękach swoich piastuje Jezusa i przyjmuje go do swego serca, powinien osobliwie swoją wdzięczność i miłość okazywać Jezusowi utajonemu w Sakramencie miłości, i dlatego odwiedzać Go chętnie w kościele. Członkowie tedy Stowarzyszenia będą co dnia odbywać te *odwiedziny*, które Pan nasz wynagrodzi im najobfitszemi łaskami; gdyby zaś kiedy nie mogli przyjść do kościoła, w duchu swoim tam się przeniosą, aby z świętymi Aniołami adorować króla Aniołów i przez tychże świętych Aniołów przedkładać Mu swoje sprawy.

7. Bardzo ważnem dla duchownego życia ćwiczeniem jest codzienny *rachunek sumienia*, który członkowie każdego wieczora odprawiać będą, aby przez akty skruchy doskonałej oczyszczać duszę ze zmaz grzechowych, bo nikt nie wie, czy dnia następnego doczeka.

8. Wypada także *rocznicę* otrzymanego presbiteratu święcić przez stósowne ćwiczenia pobożne.

C. Zewnętrzne połączenie członków.

Środkiem ku temu połączeniu jest wspólny organ „*Correspondenz*“ (możemy go po polsku dla nas wydawać) przez który podtrzymując ściślejszą i żywotniejszą spójnię pomiędzy stowarzyszonymi, temsamem ułatwia się im osiągnięcie zamierzonego celu. Innym środkiem do tegoż połączenia są wspólne konferencye, zebrania członków, w celu wzajemnego udzielenia sobie zachęty, dodania odwagi, tudzież aby omówić razem sprawy pożyteczne, skorzystać z zebranych doświadczeń, naradzić się wspólnie w pewnych kwestyach duszpasterstwa, a nakoniec w sposób przyzwoity rozweselić umysł i orzeźwić ducha.

Odpusty i przywileje.

I. Odpusty dla członków stowarzyszenia.

A. Zupełne: Według Breve Piusa IX. z 14. maja 1869: *1.* W dniu przystąpienia do stowarzyszenia, po przyjęciu śś. Sakramentów. *2.* W godzinę śmierci gdy po przyjęciu śś. Sakramentów, albo w razie niemożliwości przyjęcia, jeżeli przynajmniej ze szczerą skruchą ustami lub sercem wzywa się najsłodszego Imienia Jezus. *3.* W święto najsłodszego Serca Jezusowego, niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny, św Jana Ewangelisty, św. Franciszka Salezego, i św. Jana Nepomucena, od pierwszych nieszporów dnia poprzedniego aż do wieczora samego święta, jeżeli się spowiadają, komunikują i w kościele lub w kaplicy publicznej pomodlą na intencyę Ojca świętego.

Według Breve Leona XIII. z 12. grudnia 1882. *4.* w dzień św. Józefa i *5.* w dzień św. Aniołów Stróżów pod tymi samymi warunkami jak wyżej.

Wszystkie te odpusty można ofiarować za dusze w czyścu cierpiące.

B. Niezupełny odpust 100 dni (raz na dzień) za odmówienie sercem skruszonem modlitwy: „*Cor Jesu, suscipe et posside tota corda nostra*“ i: „*Immaculata Maria Virgo, fac, ut in ss. Corde Jesu corda nostra sint unita*“. Ten odpust może być także ofiarowany za dusze zmarłych (Breve Leona XIII. 12. grudnia 1882.)

II. Przywileje członków.

1. Privilegium altaris, ile razy wypadnie odprawić mszę św. za zmarłego członka stowarzyszenia (według Breve Piusa IX. z 14. maja 1869.)

2. Facultas anticipandi, Matut. cum Laudibus o 2. godzinie przez cały rok według Breve Leona XIII. z 12. grudnia 1882.

Jak w każdem innem stowarzyszeniu zbieranie pożytków stosuje się do wysokości włożonego udziału, tak i w tym pobożnym związku zbierze obfite owoce błogosławieństwa i łask dla siebie i dla innych ten członek, który przez dokładne i ochotne zachowanie statutu będzie czynił wkłady znaczniejsze, według słów św. Apostoła: *Qui parce seminat, parce et metet, qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet.*

Przy tej sposobności zawiadamiamy Czcigodne Duchowieństwo, że po dzień 15. września zapisało się do Stowarzyszenia „perseverantiae“ 91 kapłanów. Życzymy sobie gorąco, aby wszyscy inni tosamo uczynili.

De Benedictione mulieris post partum.

Quaeres 1. Quid benedictio mulieris post partum, et unde eius origo:

Resp. 1. Benedictio mulieris post partum est complexus rituum et caeremoniarum, quos Ecclesia catholica instituit in favorem puerperarum, ut Deo gratias agant, seque et prolem illi offerant.

Resp. 2. Eiusdem benedictionis origo ad antiquum ascendit foedus, uti ex Levitico palam fit *Cap. XII. v. 4 et 5*). Legali cessante, alio licet fine, benedictionis huiusce consuetudo ab Immaculata Deipara, exemplum primo dante, usque nunc in Ecclesia servata fuit. Adeo ut fideles mulieres hoc erga se prolemque suam pietatis officium impleant, benedictionem in templo post partum petiturae: de quo et Graeca Ecclesia praestat exemplum.

Quaeres 2. Num eiusmodi benedictio praeceptiva sit?

Resp. Negative. Nusquam enim haec praescripta legitur, quamvis ad eam recipiendam puerperas Ecclesia adhortetur. Hinc ipsum Rituale Romanum mulierem puerperam, ea super benedictione, in sua libertate relinquit *(Tit. VII, cap. 3, n. 1)*.

Inferes, nulla lege mulieres se ab ingrediendo Ecclesiam abstinere tenentur, cum lege non adigantur ad purificationem. Nihilominus laudabiliter eas adhortentur Parochi, ut purissimam Virginem imitentur, in abstinendo per aliquod temporis a templo ingrediendo, et in petenda recipiendaque benedictione.

Quaeres 3. Num *Parocho* huiusce benedictionis impertiendae *ius tantum competat*?

Resp. *Negative*, pluribus namque hac de re simul collatis, seu S. R. Congregationis seu Concilii Decretis, hoc unum resultat certum exploratumque, Parochum proprium in sua Ecclesia *teneri*, quemcumque vero Sacerdotem sive saecularum sive regularem *posse*, benedictionem puerperae quocumque in templo impertire, si fuerit expetitus.

Quaeres 4. Utrum dari haec benedictio *extra templum possit.*

Resp. Negative. 1. Quia Rituale Romanum explicite loquitur de Ecclesia, in qua eiusmodi benedictio danda est. 2. Quia natura caeremoniarum et Rituum praescriptorum templum omnino exigunt. 3. Quia ratio prudentiae dictat, esse satis indecens, ut Parochus vel quicumque alius Sacerdos dictam benedictionem in domo mulieris impertiat.

Quaerès 5. Utrum cuicumque puerperae benedictionem petenti, impertienda sit?

Resp. *Negative,* sed illi *tantum, quae ex legitimo matrimonio peperit;* nonnisi enim ad illam convenienter applicantur orationes, ab Ecclesia pro casu institutae.

Inferes 1. Eas tantum ius habere puerperas ad hanc benedictionem, quae in Ecclesia catholica sunt; qui enim ante matrimonium committi defectus potuit, per sub-

sequens sanatur Sacramentum: qui vero postea, sanari quidem potest, sed non ita ut per benedictionem evitetur scandalum, quando notorius ille fuit ac publicus. *Non tamen quaestio fit de defectu occulto, cum praesumptio bonae famae mulieri faveat.* 3. Mulieri, cuius proles, etiam sine baptismo, *decessit, non esse hanc benedictionem denegandam* quod et S. R. C. declarat *(Molinen. 11 Sept. 1857 ad XX)*.

Quaeres 6. Num benedictio ista cadere super *puerperam demortuam* valeat?

Resp. Negative. Formulae enim precum, Rubricae singulae, atque omnes caeremoniae Ritualis Romani, vivam supponunt puerperam, ita ut mortua subiectum omnino incapax constituat huiusce benedictionis. Cum itaque praescriptae formulae mutari nequeant, manifesto sequitur, *puerperam demortuam nulla posse ratione benedici.*

Quaeres 7. Quare „*color. album*“ hac in benedictione Rituale praescribat?

Resp. Supra superpelliceo stolam coloris albi induere debet Sacerdos puerperam benedicturus, hac unica de causa, quia haec benedictio in memoriam peragitur Purificationis almae Virginis, quo in festo color praescriptus est albus.

Quaeres 8. Utrum benedicenda puerpera deferre secum in templum possit et prolem?

Resp. Nulla id lege prohibetur, quamvis Rituale Romanum de sola matre loquatur, et benedictio non super prolem, sed tantum super matrem cadat. Nihilominus, si perpendamus, hanc benedictionem, saltem indirecte, et prolem respicere, et almam Virginem cum divo Infante ascendisse templum; si alicubi eiusmodi vigeret consuetudo haud facile damnari posset.

Konkurs na posadę stałego katechety w Żółkwi z terminem do podania się 30 listopada b. r.

C. k. Rada szk. okr. w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs, celem stałego obsadzenia posady katechety, rel. rzym. kat. przy szkole etat. 5 klasowej męskiej w Żółkwi z płacą roczną 600 złr. i 10% dodatku na pomieszkanie z obowiązkiem udzielania nauki religii także w szkole 6 klas. żeńskiej w Żółkwi a religii rzym. kat. także w 1 klas. szkole na Winnikach ad Żółkiew, w miarę potrzeby aż do 24 godzin tygodniowo.

O posadę nauczyciela religii katolickiej mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani świeccy i zakonni kapłani, za pośrednictwem swej Władzy duchownej.

Wykaz sprawionych rzeczy w kościołach i plebaniach DEKANATU BRZESKIEGO do końca r. 1892.

1) ***Biesiadki.*** X. pleban swoim kosztem sprawił puszkę na olea św. 1 złr. 80 ct. 2 pary ampułek 2 złr. — wyzłocił cyborym 16 złr. 82 ct. — biały ornat za 60 złr. —

czarny ornat za 34 złr. 20 ct. — kapę białą za 80 złr. — sukienkę na cyboryum 16 złr. Ze składek parafian sprawiono: dzwonki harmonijne 11 złr. — ornat biały za 75 złr. stółę do chrztu św. za 5 złr. — ornat czerwony za 32 złr. 38 ct. — tackę za 3 złr. — ornat czerwony drugi za 32 złr. — konfesyonał za 18 złr. 50 ct. — wyzłocono kielich z pateną za 12 złr. 24 ct. i drugi kielich za 12 złr. — ***Wojciech Jewuła*** sprawił czerwoną kapę za 85 złr. 55 ct. i feretron ze statuą N. M. P. za 130 złr.

2) ***Brzesko*** W czasie od 1888 — do 1892. X. pleban własnym kosztem odmalował na plebanii salę i dwa pokoiki, wystawił ganek, ułożył chodnik od plebanii do kościoła kosztem 136 złr. — naprawił budynki gospodarcze kosztem 243 złr. — do naprawy plebanii i kościoła w drodze konkurencyi dołożył pleban 353 złr. 77 ct. (cała resteuracya kosztowała 1053 złr. 77 ct.) Za pomocą składek pobożnych odzłocono w ogniu monstrancyę i relikwiarz 35 złr. — sprawiono naczyńka na olea św. 4 złr. — odzłocono kielich 16 złr. — sprawiono lampę przed Sanctissimum 80 złr. — turybularz 20 złr. — krzyż procesyonalny 44 złr. — ornat fioletowy 20 złr. — drugi ornat fiol. 54 złr. — ornat zielony 34 złr. — orn. biały 54 złr. — Komeżki dla ministrantów 6 złr. 30 ct. — wystrojono organy 30 złr. — Odnowiono W. Ołtarz 150 złr. — Cech szewski odnowił boczny ołtarz 65 złr. — Odnowiono chrzcielnicę 25 złr. — Oprawiono 3 mszały 12 złr. — Wna *Seweryna Jaworska* darowała umbraculum i nakrycie na ambonę — p. *Wilczyński* sprawił figurę N. Serca Jezus. — Pani *Wilczyńska* dywan na W. Ołtarz. — Pani *Bętkowska* antepedium i dwa trójramienne świeczniki. — Cech szewski sprawił sztandar zielony za 180 złr. — Cech krawiecki sztandar czerwony za 180 złr. — p. *Stachoń* kamienną statuę św. Rozalii za 50 złr. — p. *Kazimiera Janoszek* poduszkę na ołtarz. — Młodzież sprawiła krzyż dębowy na cmentarzu.

3) ***Gnojnik*** w czasie od 8 kwietnia do końca grudnia 1892. X. Pleban naczyńka na olea św. 10 złr. — Bursę do chorych 15 złr. — ornat czarny 32 złr. 53 ct. kapę czarną 80 złr. 85 ct. — kapę czerwoną 75 złr. 60 ct. — Parafianie kapę fiolet. za 60 złr. 90 ct. — Panie *Antonina Barchewiczowa i Marya Bieniewska* sukienkę na cyboryum 25 złr. — p. *Wilhelm Homolacs* ornat biały 84 złr. *(Ciąg dalszy nast.)*

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO

W Tarnowie, dnia 10 października 1893.

IGNACY
Biskup.

X. Stanisław Walczyński
Wikaryusz generalny, kanclerz.

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie 1893. Nakładem Kleru Dyecezalnego.